

М. Баран.

КОМУНІСТИЧНА ПАРТІЯ СХ. ГАЛИЧИНИ В ПРОЦЕСІ ІСТОРИЧНОГО РОЗВИТКУ.

(З "Галицького Комуніста" з дня 20. липня 1920 р.)

(Докімен.)

II.

Такий процес різкого класового розмежування і революційної чіткості відбувається зараз по всіх країнах культурного і напівкультурного світа під впливом об'єктивних умов і під суб'єктивним впливом соціалістичної революції в Росії, на яку зараз звернені очі всього світа. Від неї не відірване залюбки очей світова буржуазія, за нею наслідують з захопленням і надією очі всього міжнародного пролетаріату.

Ясно, що й безпосередня суспільна з Радянською Україною Галичина (маємо на думці Сх. Галичину) захоплена зараз темним загальним процесом класової диференціації і зросту потенціальних сил революції. Правда, різні історичні умовини цієї країни складали так, що вона залишилася економічно й політично відсталою країною, і тому так мало звертала на себе увагу в перспективах всебітньої соціалістичної революції.

Країна з 76 проц. сільським населенням, в якій капіталістичний спосіб продукції до війни став тільки народжується, в якій шаліла остра національна боротьба поміж півфеодалістською польською шляхтою і українською дрібною буржуазією, країна без революційних традицій, на якій тяжіла країна "тирольськ склуду", яка чотири роки була тереном імперіалістичної війни, наслідком чого стала досить зруйнованою пустиння, мимомовно свого безпосереднього сусідства з правобережною Україною, де приплив і відплив революції відбувся за два з половиною роки — два рази, мимомовно свого безпосереднього сусідства з півдня з Венгрією, на яку в минулому (1919) році перекинулось було теж полум'я соціалістичної революції, — сама не відорвала досі в сій революції жадної ролі. Навіть революція в Німеччині і самий розклад Австро-Венгії держави не наїшли у Східній Галичині такого відгуку, який залунав від сих подій в інших країнах. Сам факт утворення рад робітничо-жовнірських депутатів у всіх країнах захоплених круговоротом революції в минулому році, в тому числі і в Польщі, не мав в Галичині місця. Утворення і назва т. зв. західної області Укр. Народної Республіки в сути річ була тільки заміною чорно-жовтих прапорів і вивісок жовто-блакитними. Соціальні відносини, партійні угруповання, основні закони і пр. і пр. залишилися у сій незмінними. Почався лише швидкий процес розкладу молодого дрібного буржуазі, яка дібравшись до жолоба державної влади, кинулася у грязь і вонючі філи галицької нафти і стала нею захлюбуватися.

Та се являє звичайне для вської дрібної голодної буржуазії, однак самого факту утворення Галицької держави ніхто не можна назвати фактом революційним. Се була попросту спадщина по покойній небажливій монархії, спадщина, з якою несприятелі східно-галицького громадянства, в цілому своїм складом разом з робітництвом, не знало, що вчинити.

Коли минулого (1919) року філія соціалістичної революції на Вкраїні підійшла до самого кордону Галичини, коли на півдні від Галичини, в сусідній Венгрії, теж запалає полум'я соціалістичної революції, і коли, врешті, одночасно вузкоколії галицько-української дрібної буржуазії похитнулася у конкурентній боротьбі за владу у Сх. Галичині на фронті під Львовом, тоді, здавалося, що обмануте сх. галицьке робітництво, а за ним і бідніші, незможне селянство побачить вісній кімні і зрозуміє, в яку пропасть веде його своя рідна буржуазія, як безпече-

після ще одного переходу Галичин в табор контрреволюції залишилася, агітаційно-організаційна партійна робота находити добрий ґрунт і на місцях давньої "орієнтації на більшовиків" зароджується глибока, ґрунтовна комуністична ідеологія. Сьогодні можна вже сказати, що сї частини галицької червоної армії дадуть в близькому часі визначний кадр свідомих і стійких партійних товаришів, котрі в соціалістичній революції взагалі і на території Галичини відіграють не аби яку роль.

Ті одиниці і незначні гуртки комуністів, котрі були в галицькій армії ще до її приходу на радянський бік — се були відомі дрібного крила галицьких у. с. д.-ків, ж. п. с.-ів (жидівської соціал. партії) і галицьких радикалів (що відповідало у крайнім есеерам). Партійний розкол в сих партіях, який почався ще тоді, коли виявився повний розклад серед галицької дрібної буржуазії і серед лідерів сїх самих партій, не встиг, ще тоді захопити широкіх партійних кол. Масовий злив в ліво в названих трох партіях відбувся вже пізніше, після окупації Галичини польською буржуазією і відбувається далі, наслідком чого старі лідери всіх трох загаданих партій залишилися сьогодні генералами без війська.

Таким чином наші партійні кадри ростуть на території Галичини з робітничо-селянських мас, що пірвали вже зв'язок з жовтобланкетизмом — "соціалізм" соціал-спекулянтів: Вігін, Безалків, Дідухів і ин. і неогарманізмів: Лозинських, Бачинських, Трильовських... На території Радянської України партія поповнюється сї молодими силами, що стоять в рядах Червоної Армії і переходять партійний стаж у твердій школі життя. Велика частина сїх товаришів отримує ґрунтовну теоретичну підготовку по вських партійних і радянських школах і курсах і між ними, Галицький Комуністичний Організаційний Комітет ставить собі завдання перевести всіх Галичан-комуністів, що знаходяться зараз на території Радянської України через партійні і радянські школи і курси.

Самим важливим і великим резервуаром комуністичних сил для Галичини являється сї Сибір і Туркестан, де залишилося сї околом 25—30 тисяч Галичан, бунтівних полонених, котрі брали наїктивнішу участь в революції, червоноармійцями, співробітниками радянських установ, в рядах і вивантажених обістрелів. Се сили досвідчені, обістрелі і комунізм для них — не орієнтація, а дійсно глибока ідеологія, що виникла з їх крові і кістки.

Врешті великий кадр комуністів дасть для Галичини Америка з поміж галицьких емігрантів. Галицькі емігранти в Америці — се типичний пролетаріат, котрий працюючи у великому фабричному промислі, в центрах капіталістичної продукції, дуже швидко набирає всіх рис і прикмет промислового, свідомого пролетаріату, чого в промисловому відсталій Галичині набрати не міг. Ще до війни галицькі емігранти в Америці брали живу участь в професійному і партійно-політичному русі, і що дуже важливо, об'єднувалися там в національні робітничі організації. Таким чином вони побували в усіх відомих прикмет здекасованого робітництва з вузького галицького смітника з націоналістичним "душком" і неадекватним світоглядом. Коли, траплялося, який робітник емігрант, котрий декілька років побував на роботі в Америці, повернувшись в Галичину, то, звичайно, він ставав самим кращим і самим енергійним піонером робітничого руху, бувало у цілому районі або повіті. Зараз, як відомо, часта американська соціалістична партія, в склад якої входять міжнародні федерації емігрантських груп (секцій), а в тому числі і галицька, прийняла комуністичну програму і ввійшла в склад III. Комуністичного Інтернаціоналу.

III.

Все се вказує, що Галичина, яка ще минулого року розвивалася і нищила всякі надії на себе, як на революційний чинник, сьогодні, після року пановання польської білогвардійщини, являється вже далеко не такою, що була рік тому назад і тим самим не такою, на яку можна б у перспективах соціалістичної революції в Європі махнути рукою і залишити її на Далі дрібно-буржуазним смітником, який хіба залиши можуть філі революції зовні, а саме з України і Польщі. Коли в минулому році зважалося на революційні традиції і на історичний 100-літній зв'язок Польщі з Росією можна було ділити на те, що революція, при певних умовах, розпалиться в Польщі раніш, ніж у Сх. Галичині, то сьогодні се питання представляється інакше і наскільки можна передбачити хід історичного розвитку на основі аналізу сучасного, на стільки можемо сказати вже сьогодні, що соціалістична революція в Польщі в кожному разі не випередить революції в Галичині.

З вищесказаного ми бачимо, що зріст комуністичної партії Сх. Галичини відбувається відповідно до економічно-соціальної структури цієї країни. Коли взяти на увагу те, що Східна Галичина се знаходить сї зараз під стеною самої реакційної буржуазної влади, при якій всякий дійсно пролетарський рух лідерів переслідують, про що свідчать турні переповнені політичними в'язнями і інтернованими і розстріляні комуністи за одну приваляжну Весолювського і инш.), що в цій Польщі і окупованій Сх. Галичині не може виходити легально жадна комуністична література, то зріст членів партії при таких умовах вказує на те, що її ряди поповнюються сїм дійсно революційним і класово свідомим елементом. Вся інтелігенція, на якій спирається досі партійно-політичне життя Сх. Галичини і то не лише міщанських, але й т. зв. "соціалістичних" партій, до того скомпромітована і своєю безглуздістю і своєю спекуляцією, що робітничо-селянські маси рішучо від неї відвернулися. Інтелігент-комуніст (очевидно не такий, що намагається спекулювати на комунізмі) — в Сх. Галичині рідке явище. Коли раніш всяка політично-організаційна ініціатива виходила з верха, від менш або більш авторитетних ідеологів тієї або іншої політичної течії чи партії, то сьогодні, ініціатива се перейшла рішучо в маси і виходить з низів. А се свідчить про те, що комуністична партія Галичини — се явище не штучне, що се природний продукт історичного процесу, що се здорове життєве струя, яка вогнем соціалістичної революції очищує давно забавігнені галицькі смітники і створює ґрунт, придатний для розвитку нового соціального життя.

Сим новим соціальним життєм буде вже не старий протигній капіталізм, не демократія — але диктатура пролетаріату, а за тим — комунізм.

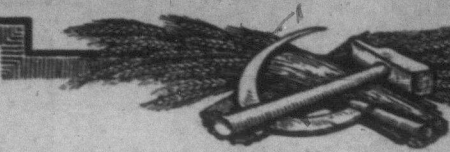
Відшкодоване для неспосібних до праці в Австралії.

БРІЗБЕЛН (Австралія, Квінсленд), 1. марта (почтою). — Робітниче правління в Квінсленд внесло законопроект в справі відшкодованя для робітників, що є частину плану про державне забезпечення.

Після сего законопроекту робітники, які через випадок в часі праці стали неспосібними до праці, мають одержати відповідне відшкодоване. На случай втрати життя родина убитого має одержати трирічну платню: найменше \$1.500, найбільше \$3.000. На случай цілковитої неспосібності до праці: половина платні, не більше як \$10 тижнево, до висоти \$3.750.

Се відшкодоване має бути виплачуване з фонду, який наводиться в розпоряджисті правління.

ДОКУМЕНТИ З РАДЯНСЬКОГО ПРАВЛІННЯ В ГАЛИЧИНІ.

До Працюючих Всього Світа

До урядів соціалістичних Радянських Республік і до урядів всіх капіталістичних держав.

Довголітні-змагає робітників і незможних селян Сх. Галичини до визволення з кайданів визиску і гнету капіталу розбивалися досі о непереможні перешкоди. На шляху сїм змаганням стояв буржуазний уряд австро-венгії, польський уряд магнати і поміщики, конюсерський уряд Германії і буржуазний Антанти. Всі вони, ласі на невичерпній природній багатстві Сх. Галичини, намагалися всім засобами приборити її в свої руки і висисувати працю галицького робітництва і незможного селянства. Врешті на перешкоді визволенням змаганням галицького пролетаріату, стояла й сама галицька дрібна буржуазія, котра висисувалася до австрійсько-польським і германським буржуазним урядам, то заперуджала інтереси галицьких робітників і селян хижакським урядам Антанти.

В міру того, як розвиток капіталізму, уловним чином під час великої імперіалістичної війни, втягував у свій вир все нові верстви галицької суспільності і коли над дрібною буржуазією зависла угроза руїни, вона ратуючи своє становище, за миску соєвилі всеїшо продала можновладцям інтереси працюючого люду. Один її представник оперетковий диктатор Петрушевич запропав робітничий лідер Сх. Галичини чорношестий російський буржуазі, другий, представник приліпницької дрібної буржуазії, галицької шляхти, запропав лідер Сх. Галичини лідер буржуазної Польщі. Як і скрізь в інших країнах, так теж і в Сх. Галичині ганебною роллю торгався пролетарський широкій відграв галицький соціал-патріот — лідер робітничо-селянських партій, котрий перейшли на бік буржуазних урядів і намагалися сїм шовіністично затемнити в очі пролетаріату Сх. Галичини класові суперечності капіталістичного ладу.

В результаті таких умов Сх. Галичина опинилася в руках самої чорної реакції шляхетської Польщі, котрій антантські банки заперудували країну на 25 років в подяку за ганебну роллю європейського жандарма, який мав захищати європейську буржуазію перед переможним походом соціалістичної революції. Малочисельний галицький пролетаріат виявився сїм безсилі супроти навали ворога з усіх боків і припадений опинився під стеною польської білогвардійщини.

Однак він не втратив надії на своє визволене, знаючи, що разом з ним йде міжнародна армія праці, міжнародний пролетаріат всього світа. Галицька армія, складена в більшості своїй з робітників і незможних селян, перейшла в Червону Армію мимомовно всяких провокацій і підкупів. Польський шляхеті і її найомітій Петлюра уладою перетягнули на свій бік частину її командного складу, з дрібно-буржуазних, національно шовіністичних кар'єристів. Всі кращі елементи галицької армії залишилися вірними інтересам працюючого люду і разом з русько-українською Червоною Армією вони ведуть боротьбу проти польсько-петлюрівських наємників всесвітнього капіталу.

І от зараз завдяки перемогам славної Червоної Армії, котра розбивши внутрішніх ворогів Робітничо-Селянських Радянських Республік, станула на кордонах Галичини і йде далі вперед, галицьке робітництво і селянство визискуване і гноблене чужою і своєю буржуазією має змогу планити Червоний Прапор Соціалістичної Революції. З радів класово-свідомого революційного пролетаріату Галичини, загартованого боротьбою і спільною вірою в близьку перемогу — з радів її червоних частин вийшов і сказав сї Галицький Революційний Комітет.

Завдає його довести почату класової боротьбу до встановлення Радянської Влади у Східній Галичині.

Повнота влади селянам і робітникам.

Урочисто проголошуючи права робітників і селян розпоряджатися своєю судобою, Галицький Революційний Комітет признає всіх робітників і селян, незалежно від їх національності, згуртуватися спільною лавою до волю його, і допомогти йому в трудному завданню організації влади до скликання I-го З'їзду Рад Робітничих і Селянських Депутатів.

Самим законом хазяїном Галичини є тепер Галицький Революційний Комітет.

Видигнуті робітниками і селянами Сх. Галичини без різниці національності Галицький Революційний Комітет являється з сього менту одиноким представником вищої виконавчої влади і тимчасовим урядом Сх. Галичини до З'їзду Рад Робітничих і Селянських Депутатів.

Всі інші уряди Сх. Галичини, де вони не знаходилися, з окрема уряд буржуазного диктатора Петрушевича і уряд Директорії У.Н.Р., являються сї не правомочними і обявляються сї поза революційним законом.

Чого йде в Галичому Червоній Армії.

Русько-українська Червона Армія вступаючи в межі Галичини, йде на допомогу галицьким робітникам і селянам вирвати владу з рук буржуазії, установити пролетарський уряд через Ради Робітничо-Селянських Депутатів і організувати для її оборони Галицьку Червону Армію.

Допомагайте Червоній Армії.

Галицький Революційний Комітет визнає всіх робітників і селян домашніми засобами Червоної Армії у її важкій боротьбі з шляхтою і буржуазією.

Кому належить влада на місцях.

Вся влада на місцях належить до місцевих, місцевих, фабрично-заводських, повітових, окружних, областних Революційних Комітетів, затверджених Центральним Революційним Комітетом, при чому адміністративний поділ краю до иншого вирішення про розподіл і розмежуванне залишається сїм дотеперішнім.

Скоровање приватної власності.

Права приватної власності поміщиків, купців, фабрикантів, банкірів і всіх експлуататорів чужої праці, на всі землі, ліси, пасовища, водні, надземні багатства, були в їх розпорядженні касуються сї, а їх маєтки з усім будинками, інвентарем живим і мертвим переходять в розпорядженні працюючих через відповідні місцеві Революційні Комітети. Всі сї маєтки і багатства передаються сї власності держави, найвищої законодавчо-виконавчий орган якої — З'їзд Рад Робітничих і Селянських Депутатів вирішить про їх націоналізацію і соціалізацію.

Правно-державне становище Галичини.

Галицький Революційний Комітет оголошує повну державну самостійність Східної Галичини і запрошує уряди Соціалістичних Радянських Республік і уряди всіх капіталістичних держав зв'язатися з ним дипломатичні зносини. Про майбутнє організаційне відношене Сх. Галичини до Соціалістичних Радянських Республік вирішить I-ий З'їзд Рад Робітничих і Селянських Депутатів, котрий в найближньому часі буде скликаний.

Відношене Галичини до урядів Росії і України.

Галицький Революційний Комітет заявляє свою повну солідарність з урядами Російської Соціалістичної Федеративної Радянської Республіки і Української Соціалістичної Радянської Республіки і лічить на їх повну допомогу у руйнуванню старого капіталістичного ладу і у будованню нового соціалістичного ладу через Галицьку Соціалістичну Радянську Республіку.

Галицький Революційний Комітет: Голова: Володимир Затонський. Заступи: Голови: Михайло Баран, Хведір Конар, Часени: Іван Немоловський, Казімерж Літвінович.

Відозва

ЧЕРВОНИХ ГАЛИЦЬКИХ СТРИЛЬЦІВ.

Робітники, робітничі, селяни, селянки і всі чесні громадяни Галичини.

Ми, ваші сини і брати, Галицькі Червоні Стрильці, увійшли 17. серпня 1920 року на землю поневоленої паннами і знищеної війною Галичини. Ми прийшли під червоними, як кров прапорами, щоб допомогти вам визволитися з панського і багатського ярма, покінчити війну з шляхтою і зняти сї мирним трудом в згоді з робітниками і селянами всього світа.

Ще в минулому році ви післи нас в біж врятувати шляхти в тій надії, що ми проженемо панів, та відберемо награвлені у вас і діла ваших багатства:

землю, ліси, фабрики, копальні.

І ми боролися хоробро. Нашими кістками засіянні галицькі поля, нашою кров'ю сполочена земля. Та в той час тодішні наші самозванці—провідники, дрібні буржуазники—панки, з селянсько-жовтим правом в руках, продавали нас то розбішній Петлюрі, то царському генералові Денікінову, то прямо бандитам—"повстанцям". Нас послали в біж проти робітників і селян Радянської Росії і України. Ми терпіли голод і холод, покладали тисячі голов за інтереси сайтових розбішників. Помісти переконали нас на половину. Тільки одної змін амєр-до 50 тисяч наших товаришів. Іх тіла порастали соками і снігом. А панки—"народні" провідники торгували в той час нафтою, цукром і тобою Галичини, тай по одному, з награваним добром утікали хто в Польщу, хто до Віля, хто в Румунію.

В місяці лютому 1920 р. ми зрозуміли свій блуд і залучили сї з робітничо-селянською Червоною Армією, яка прийшла нас, як рідних братів.

Та народні злодії не спали. Підлі галицькі офіцери, підпалені агентами Петлюри, Петрушевича і польської шляхти, затужили за панами і золотими конями, ті, котрі чекав народний суд за крадіж і розросту вашого майна, ганебно зрадили Радянську Владу робітників і селян, а за соробу потягнули в безодню сорому і ганьби ганьби неспівоме стрілецько.

Тільки одна військова частина залишилася сїм Червоної Армії і постанова обстоювати права галицьких робітників та селян, зі зброєю в руках. Се частина відомих всім У.Н.Р. українських Стрильців. Вона безперервно бореться на фронті проти польської шляхти.

Ми також постановили відстоювати права робітників та незможних селян. Нам довелось сї жити кілька місяців в глибокій Радянській Росії. Там бачили ми силу і організацію робітництва та селянства. Там бачили ми на власні очі добро і щасте, яке дає Радянська Влада. Там бачили ми вірний порядок. І ми мріяли про те, щоб і в нашій Галичині заставити такий самий соціалістичний лад, диктатуру бідноти. І наше бажане сповнилося сї.

Робітники і селяни.

Станьте на допомогу нам, женіть зброю з нами панів та підкуплених панських наїмників.

Слухайте свого Робітничо-селянського Революційного Правління! Воно проголошило вже, що вся Влада в Галичині належить тільки до працюючих.

Не ділять людей на "Українців, Польців, Жидів, на греко-католиків і римокатоликів, а ділять на бідних і багатих.

Чесний робітник — ваш приятель! Шляхтич, дідач-пан, спекулянт, богач і дурмола — ваші вороги.

Від терору вся земля — ваша земля селяни! Всі фабрики — ваші фабрики робітників!

Справа народної освіти — у ваших руках! Вийть сї, просвітійте сї! Плани держали вас в темноті, щоб краще використовувати вас.

Тепер, коли героїська Червона Армія йде вперед і визволяє працю з ярма капіталу, ми, ваші сини і брати, віримо, що ви підете разом з нами на зустріч новому життю.

Вступаєте товариші селяни й робітники в ряди Червоної Армії добровільно!

Смерть катам трудового народу! Хай живе Влада бідноти міста і селян!

Хай живе Революційне Правління Радянської Галичини!

Хай живе тісний союз всіх Радянських Республік!

Хай живе Червона Армія! Хай живе всевітня Революція і її великі провідники тов. Ленін і Троцький!

Червоні Галицькі Стрильці.

На Вільній Галицькій Землі, дня 20. серпня 1920 р.

ЖИТЕ --- БОРБА.

Жите — борба!.. Хай буде так. Я переиму сей клич від вас, Царі, банкіри і пани, Гнобителі робітничих мас.

Жите — борба, в борбі-ж закон: На стороні — хто побідить. Тож ти не спи: души, греби, Хапай, бери, — жите не спить.

І я беру і буду брати; Не я оден, а много нас, Таких як я, пролетарів, В ярмі стогнавших довгий час.

І ми візьмем... Наш цілий світ. Така вже гри в борбі судьба: Хто побідить, того права І світ увесь, — жите — борба.

Марко Хмурий.